

Úvodní slovo

Vážené dámy a pánové, kolegyně a kolegové,

v úvodu k loňskému vydání komplexu článků z interdisciplinárního hradeckého diabetologického sympozia jsem vyjádřila přesvědčení, že snad dnes již nikdo nezpochybňuje význam diabetologie jako explicitního příkladu mezioborové medicíny. Dnes jsme bohužel svědky snahy o nepřilíš šťastnou administrativní kategorizaci diabetologie jako parciálního oboru – přiřazeného k endokrinologii, což minimálně neodpovídá reálnému významu tak komplexní nemoci. Jakoby se tu někdo pokoušel o oslabení zřejmé silné souvislosti diabetologie nejen s všeobecnou internou, ale i dalšími obory (jmenujme např. oftalmologii, kardiologii, gynekologii, chirurgii).

Široký rozsah oboru diabetologie přitom potvrzuje i soubor článků – přednášek v tomto čísle časopisu Vnitřní lékařství. Loňským tématem byl diabetes a klinická farmakologie. I tentokrát jsou autory přednášející, kteří jsou předními odbornými autoritami v oboru diabetologie i klinické farmakologie.

V dnešní době snad již není nikdo, kdo by léčbu diabetu chápal pouze odborně bez jakékoli vazby na finanční náklady. Ekonomické kalkulace vyžadují také kvalitní důkazy účinnosti různých terapeutických procesů v klinické praxi. Medicína založená na důkazech je tak nezbytným krokem k rozumnému a smysluplnému využití léků v rutinní klinické praxi. Dnes jsou kvalitní a bohužel i nákladné klinické studie před uvedením léku do rutinní klinické praxe nezbytným požadavkem nejenom pro bezpečnost pacienta, ale také pro rozhodování podílu zdravotních pojišťoven na jejich úhradě. MUDr. Doležal potvrzuje, že náklady na terapii diabetu jsou u nás podobně jako ve světě vysoké – zejména se to týká prostředků vynaložených na léčbu komplikací diabetu.

Postoj naší největší zdravotní pojišťovny, VZP, je pro úhradu léků klíčový. Z tohoto důvodu je velmi významná nejen analýza současného stavu, ale i trendů farmakoekonomiky léčby diabetu, tak, jak ji prezentuje její ředitel MUDr. Pavel Horák. Pro další léčbu diabetu je nesmírně důležité pochopení nezbytnosti nákladných moderních léků v léčbě diabetu v prevenci jeho – pro léčbu ještě nákladnějších – komplikací. Jsou také připravovány kroky k posílení prostředků v oblasti prevence diabetu jako celospolečenské hrozby.

Soubor přehledných článků umožňuje orientaci ve vztahu diabetu ke klinické farmakologii a kromě pohledu českých odborníků, prof. Vlčka a dalších, přináší i pohled zahraničních farmakologů, prof. Cartera z univerzity v Lowě a PharmDr. Magulové z Fakultní nemocnice v Nitře. U diabetiků se vzhledem k jejich polymorbiditě často potýkáme s širokou škálou potřebných farmak, a proto je zajímavá rovněž část týkající se nejen skupin farmak používaných v léčbě diabetu, zpracovaná kliniky, ale rovněž problematika lékových interakcí. V současné době je diskutováno i využití funkčních potravin a rostlinných látek. K lepšímu pochopení této problematiky se fundovaně zhostili internista prof. Zadák a farmaceut prof. Jahodář s přehledem vývoje, výzkumu i možnosti použití těchto látek.

Další prezentace jsou věnovány jednotlivým skupinám farmak, která jsou v léčbě diabetu využívána, hypolipidemika, antihypertenziva, hormonální léky, perorální antidiabetika i inzulin. Rozsah vyjmenovaných základních lékových skupin dokládá komplexnost oboru diabetologie. Perspektivy další léčby diabetu nastiňuje prof. Svačina a nejde o malou naději. Určitě je přáním zdravotnických profesionálů, ale i pacientů, aby budoucnost léčebných možností diabetu byla brzy i realitou. K tomu jsou zapotřebí nejen kvalitní výsledky výzkumu, nové léky a vzdělání lékařů, ale také prostředky k zavádění nových léčebných prostředků do rutinní klinické praxe.

Tématem tradičního, v roce 2009 již 11. celostátního diabetologického sympozia v Hradci Králové, které se koná 5. a 6. června 2009, bude Diabetes a angiologie. Nemusím snad ani připomínat, že postgraduální sdělení budou prezentována opět našimi předními odborníky. Doufám, že mimořádně obětavý přístup pana prim. MUDr. Petra Svačiny, šéfredaktora Vnitřního lékařství, v příštím roce opět umožní jejich publikaci v tak významném časopisu, jako je Vnitřní lékařství.

*doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D.
www.fnhk.cz
e-mail: smahelov@lfhk.cuni.cz*

Doručeno do redakce: 16. 2. 2009